

Ondersteuning voor je protest tegen lokale gaswinning

Eerste hulp bij gaswinning

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Waar in Nederland zit gas in de grond?	4
2 Veelgestelde vragen over gaswinning	5
3 Juridische wegwijzer	6
4 Gaswinning en procedures. Hoe zit het?	7
5 Verdieping juridische mogelijkheden	11
6 Wat te doen met een informatieavond?	11
7 Lobby	13
8 Zichtbaarheid in de media	14
9 Hoe vergroot je de kans op succes met actievoeren?	15

Inleiding

Aardgas speelt een grote rol in Nederland. De meeste huizen en gebouwen worden verwarmd met gas. Ook in de industrie wordt nog op grote schaal gas gebruikt. Aardgas is een vervuilende fossiele brandstof. 22% van de Nederlandse CO₂-uitstoot komt door het gebruik van aardgas, wat bijdraagt aan klimaatverandering. En na ongeveer 70 jaar van gaswinning staat Groningen letterlijk en figuurlijk op instorten.

Als we ons land leefbaar willen houden, zit er niets anders op dan in hoog tempo afscheid te nemen van gas en over te stappen op duurzame alternatieven. Er worden stappen in de goede richting gezet. De regering heeft de ambitie om Nederland in 2030 helemaal vrij te maken van Gronings gas. Een mooie ambitie, maar op veel plekken in het land gaat de gaswinning door. En op sommige plekken boren gasbedrijven zelfs nieuwe gasvelden aan. Misschien wel in jouw omgeving.

Deze handleiding gaat je helpen weerstand te bieden tegen de gaswinning in jouw buurt. Er komt veel kijken bij het protest tegen gaswinning. Maar laat je niet ontmoedigen. Zoek medestanders en schakel bijvoorbeeld hulp in van een milieurechtsadvocaat of jurist. Als groep beschik je over meer middelen of kan je subsidie aanvragen, je kan gebruik maken van een eventuele rechtsbijstandsverzekering en je beschikt over meer menskracht.

Meer informatie over milieurechtshulp vind je hier:
www.milieurechtsbijstand.nl

Contact

Heb je vragen naar aanleiding van deze handleiding? Wil je kort advies hoe iets aan te pakken? Of even van gedachten wisselen? Wij staan voor je klaar!

Bel 020-6262 620

en vraag naar een van ons.
(ma t/m do, 9.30 tot 16.30)

Of mail een van ons:

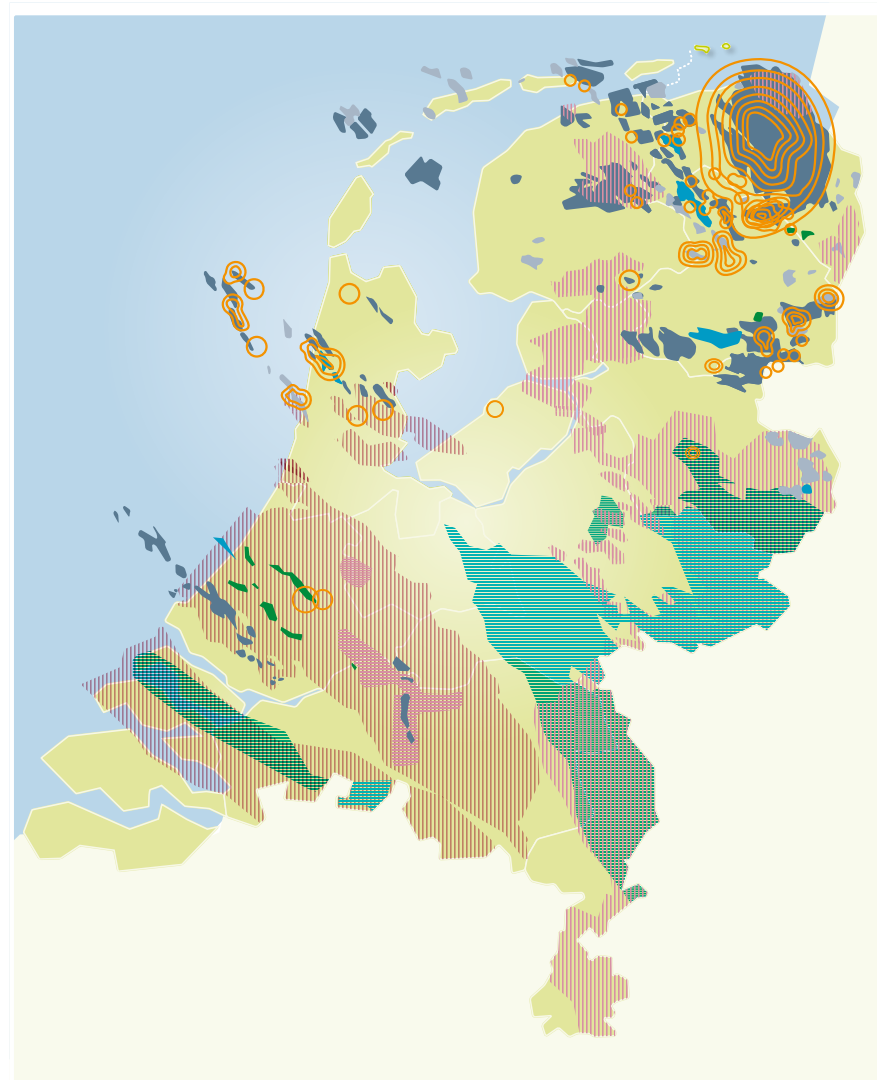
peter.kodde@milieudefensie.nl
loes.beekman@milieudefensie.nl
evert.hassink@milieudefensie.nl

Waar in Nederland zit gas in de grond?

Door het hele land zijn olie- en gasvelden te vinden. Op onze interactieve olie- en gaskaart is te zien waar olie of gas gewonnen wordt. Ook kan je zien of er in de buurt olie of gas te vinden is, dat misschien in de toekomst nog uit de grond wordt gehaald. Die informatie is via andere manieren vaak lastig te vinden. Ook kun je bekijken of er in jouw buurt al een actiegroep actief is. De kaart is voornamelijk gebaseerd op openbare databases van de overheid en wordt steeds vernieuwd.

<http://geo.solutions/olieengasportaal>

Veelgestelde vragen over gaswinning

[?] Fracken, dat is toch verboden?

Dat is een veelgehoord misverstand. Fracken is in Nederland niet wettelijk verboden. Het winnen van schaliegas wel, waar de technologie fracken voor nodig is. Er wordt in Nederland regelmatig fracking of een vergelijkbare techniek gebruikt bij “normale” gasvelden. Fracken in gewone gasvelden is kleinschalig vergeleken met het massale fracken bij de schaliegaswinning. Bedrijven die aardgas willen winnen met de frack-techniek moeten daar een aparte vergunning voor aanvragen. In steeds meer kleine gasvelden die bijna leeg zijn wordt fracken overwogen om het laatste restje aardgas uit het veld te halen. Milieudefensie ziet fracken niet zitten omdat er kans is op vervuiling van het grondwater of lekkages in leidingen. Maar fracken is vooral niet slim, omdat er dan nog meer aardgas uit de grond gehaald wordt, wat zou moeten blijven zitten.

[?] Maar er worden toch geen nieuwe vergunningen meer afgegeven?

De regering geeft sinds 2018 geen nieuwe opsporingsvergunningen meer af. Toch worden er her en der nieuwe gasvelden aangeboden of gezocht naar nieuwe velden. Voor deze velden was dan al een vergunning. Voor ruim 30% van Nederland is al een zogenaamde opsporingsvergunning afgegeven. En binnen deze oude vergunningen kunnen nog steeds nieuwe gasvelden gezocht en ontwikkeld worden. Daarnaast zijn NAM en Vermilion in bestaande gasvelden de productie aan het verhogen. Soms door nieuwe putten te boren of te fracken in bestaande putten. Er worden nog wel winningsvergunningen afgegeven voor dat soort boringen.

Lees meer over de verschillende vergunningen in het hoofdstuk ‘Gaswinning en proceures – hoe zit het?’

[?] De gaswinning gaat toch omlaag?

De gasproductie in Nederland gaat omlaag. Dat heeft twee oorzaken. Steeds meer kleine gasvelden raken leeg. En in Groningen is na veel protest en rechtszaken de gaswinning minder geworden. Minister Wiebes heeft begin 2018 besloten dat de Groningse gaswinning over 12 jaar helemaal gestopt is. Ondanks het feit dat in volume de gaswinning in kleine velden omlaag gaat, wordt er door NAM en Vermilion op tal van plaatsen nieuwe investeringen gedaan om die daling af te remmen en de laatste beetje er uit te halen. Daardoor worden er nu meer vergunningen aangevraagd.

[?] Gas uit kleine velden is toch nodig, omdat in Groningen de gaskraan dicht gaat?

Nee, de overheid stimuleerde het leeghalen van de kleine gasvelden al jaren. Dus dat is niet nieuw. En Gronings gas vervangen met aardgas uit kleine velden gaat niet vanzelf. Er zit een verschil tussen de soorten gas. Gas uit kleine velden is hoogcalorisch gas (H-gas). Gas uit Groningen is laagcalorisch gas (L-gas). Er liggen daarom twee aparte gasnetwerken in Nederland.

H-gas kan niet zomaar in onze huizen en kantoren gebruikt worden. Wel wordt steeds vaker stikstof bij H-gas gedaan om er kunstmatig Gronings gas van te maken. En schakelen steeds meer fabrieken over naar H-gas uit kleine velden of het buitenland. Milieudefensie pleit er voor om zo snel mogelijk over te stappen op duurzame alternatieven.

Juridische wegwijzer

Uitgebreide juridische informatie hebben we op een centrale plek gezet; de Veranderfabriek. Zoveel informatie kunnen we niet kwijt in deze brochure. Daarom laten we je kort zien wat je er kunt vinden.

<http://bit.ly/EHBG-veranderfabriek>

Juridische procedures

Als je het niet eens bent met een besluit van de overheid kun je juridische stappen ondernemen. Hier vind je algemene informatie over inspraak, bezwaar- en beroepsprocedures. Ook vind je informatie en tips over procedures tegen specifieke soorten besluiten.

Juridische basisbegrippen

Als je juridische informatie zoekt, of een procedure begint, kom je veel vaktermen tegen. Soms hebben 'gewone' begrippen in juridische context een bijzondere betekenis. Een voorbeeld is het begrip belanghebbende. We geven je uitleg over deze begrippen.

Voorbeeldbrieven

Wil je een zienswijze, bezwaarschrift of ander juridisch stuk schrijven en kun je daarbij wel een steuntje in de rug gebruiken? Op de website van de Veranderfabriek kun je diverse voorbeeldbrieven vinden. Gebruik deze als beginpunt en pas ze waar nodig aan.

Wet- en regelgeving

De bescherming van onze leefomgeving is geregeld in een groot aantal wetten en regels. Van internationale verdragen, Europese richtlijnen, nationale wetten, tot provinciale of gemeentelijke verordeningen. We geven je informatie over een groot aantal wetten en regels.

Handboek behoud het landschap

In het handboek 'Behoud het landschap' kun je informatie vinden over hoe je de besluitvorming van de overheid over de leefomgeving kunt beïnvloeden. Denk aan lobby, acties, publiciteit en juridische procedures. Daarnaast vind je informatie en tips over diverse kanten van het actievoeren.

Gaswinning en procedures. Hoe zit het?

Hoofdstuk 3 en *De Veranderfabriek* bespreken juridische procedures in het algemeen. Maar hoe zit het nou met alle verschillende vergunningen voor gaswinning? En op welke momenten is er inspraak mogelijk met bijvoorbeeld zienswijzen of een bezwaarprocedure?

Algemene informatie over juridische procedures vind je op de website van de Veranderfabriek: <http://bit.ly/EHBG-veranderfabriek>

De procedures rondom gaswinning zijn erg complex. Per gemeente, per gebied en per situatie kunnen procedures weer net anders zijn. Er zijn verschillende vergunningen nodig, van de gemeente en van de minister, en er zijn verschillende fases in gaswinning. In dit hoofdstuk zeggen we iets over de algemene gang van zaken. We laten in het kort zien wat belangrijk is voor jou als omwonende om iets mee te kunnen.

Onze tip: schakel een jurist in om jou en je burens te helpen met de moeilijke juridische materie. Als je samenwerking zoekt met anderen, kun je de kosten delen en mogelijk ook een beroep doen op rechtsbijstandsverzekeringen van deelnemers, of op gesubsidieerde rechtsbijstand.

Twee trajecten voor inspraak

Bij veel besluiten van de gemeente of de overheid kun je zienswijzen indienen of bezwaar maken en naar de rechter stappen. Zo ook bij de vergunningen voor gaswinning. Er zijn, in het algemeen, twee trajecten mogelijk:

1 Openbare voorbereidingsprocedure

- Ontwerp-besluit door de gemeente of minister
- Mogelijk voor zienswijze door belanghebbende
- Definitief besluit door gemeente of minister (op dit moment is de vergunning van kracht)
- In beroep bij de rechter
- In hoger beroep bij de Raad van State.

2 Reguliere procedure

- Definitief besluit door de gemeente of minister (op dit moment is de vergunning van kracht)
- Bezwaar maken bij de gemeente of minister door belanghebbende
- In beroep bij de rechter
- In hoger beroep bij de Raad van State.

Afhankelijk van het soort vergunning is één van bovenstaande trajecten van toepassing.

Wat van toepassing is kun je vinden in de bekendmaking van het (ontwerp)-besluit, navragen bij je gemeente of nagaan via de website NLOG: <http://bit.ly/EHBG-NLOG>

MER en omgevingsvergunning

Het gasbedrijf is in veel gevallen verplicht om te onderzoeken wat de effecten zijn op het milieu en de omgeving. Deze uitkomsten worden in een rapport uitgebracht, het milieueffectrapport, afgekort MER. De MER is in de meeste gevallen nodig voor de vergunning die het gasbedrijf aanvraagt bij de gemeente of de minister.

Wil je iets doen tegen de gaswinning in jouw omgeving? Dan staat in de MER vaak nuttige informatie. Er zitten veel aanknopingspunten in voor het schrijven van je zienswijze of de verdere juridische procedure.

In het schema op de volgende pagina's kun je zien dat gaswinning in 3 fases is opgedeeld: **onderzoeken**, **opsporen** en **winnen**. Bij elke fase horen gemeentelijke omgevingsvergunningen en mijnbouwvergunningen die de minister van Economische Zaken en Klimaat verleent. Het schema laat in grote lijnen zien hoe de procedures gaan. In de Mijnbouwwet, de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht staat dat tot in detail beschreven.

Lees er meer over op de website van de Veranderfabriek
<http://bit.ly/EHBG-Vergunningen>

De omgevingsvergunning kan bestaan uit vergunningen voor bijvoorbeeld het kappen van bomen, het aanleggen van een weg, het plaatsen van een hek, parkeren van grote voertuigen, geluidshinder, etc. De besluiten over deze (aanvragen van) vergunningen bieden kansen voor belanghebbenden om iets mee te doen in het verzet tegen gaswinning.

In het overzicht staat met een ☆ aangegeven wat je concreet kunt doen.

Fase: onderzoeken

- De eerste stap naar gaswinning begint met het doen van onderzoek. Dit wordt gedaan door de bodem te scannen op de aanwezigheid van gas. Dat doet het gasbedrijf door **seismisch onderzoek** te doen. Hier kan een omgevingsvergunning voor nodig zijn.
- De aanvraag van de **omgevingsvergunning** wordt gepubliceerd op de website van de gemeente, in huis-aan-huis bladen, of in dag- of weekbladen. De aanvraag ligt ook ter inzage bij de gemeente.
- De omgevingsvergunning wordt door de gemeente beoordeeld binnen 8 weken, met uitloop tot 14 weken. De vergunning is dan van kracht en kan gebruikt worden.
- ☆ Na het verlenen van de vergunning mogen belanghebbenden binnen 6 weken **bezwaar** maken bij de gemeente.
- ☆ Er is een mogelijkheid om te voorkomen dat de vergunning gebruikt wordt. Je moet daarvoor wel een spoedeisend belang hebben. Naast het indienen van je bezwaarschrift kun je vragen om een **voorlopige voorziening of schorsing**. Dat kan bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank en valt onder het bestuursrecht.
- ☆ Wijst de gemeente het bezwaar af, dan kunnen belanghebbenden **in beroep** gaan bij de rechtbank en daarna **in hoger beroep** bij de Raad van State. Bij sommige procedures wordt de rechtbankfase overgeslagen en ga je in beroep bij de Raad van State. Dat geldt bijvoorbeeld voor omgevingsvergunningen voor milieu en voor bestemmingsplannen.
- ☆ Wat je altijd kunt doen is je **gemeente bellen** voor extra informatie. Je kunt ze om uitleg vragen over de aanvraag van de omgevingsvergunning. En of ze al kunnen zeggen of ze deze gaan goedkeuren, of niet. Vraag ook naar het advies dat de gemeente en de provincie hebben gegeven of gaan geven aan de minister over de aanvraag voor een mijnbouwvergunning voor opsporing (volgende fase).
- ☆ Als er een **informatieavond** is van de gemeente of het gasbedrijf biedt dit mogelijkheden voor actie. Zie het hoofdstuk "Wat te doen met een informatieavond?".

Fase: opsporen

- Als het gasbedrijf na de onderzoeksfase denkt gas te kunnen gaan vinden begint de opsporingsfase.
- Het gasbedrijf doet een aanvraag voor een **opsporingsvergunning** bij de minister van Economische Zaken en Klimaat. De minister moet de vergunning beoordelen op basis van de Mijnbouwwet.
- De aanvraag van de vergunning wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in het Publicatieblad van de Europese Unie (PbEU).
- Andere bedrijven krijgen vanaf dat moment 13 weken de tijd om een concurrerend aanbod te doen.
- De minister is verplicht om **advies** te vragen bij verschillende deskundige organisaties om de opsporingsvergunning te kunnen beoordelen. Denk aan advies over aardbevingsgevaar of technische winningsinformatie. Hij vraagt ook adviezen aan gemeente, provincie en waterschap.
- De meeste adviezen worden gepubliceerd op NLOG
<http://bit.ly/EHBG-NLOG>
- In de documenten staat veel handige informatie voor je protest.
- De minister neemt, na de 13 weken voor concurrenten, **een besluit binnen 6 maanden**, met uitloop tot 12 maanden.
- In deze fase is er geen mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.
- ☆ Na het verlenen van de vergunning mogen belanghebbenden binnen 6 weken **bezwaar** maken bij de minister.
- ☆ Wijst de minister het bezwaar af dan kunnen belanghebbenden **in beroep** gaan bij de rechtbank en daarna **in hoger beroep** bij de Raad van State.
- Ook in deze fase kan er weer een nieuwe **omgevingsvergunning** nodig zijn, bijvoorbeeld als er een weg en een boorterrein aangelegd moet worden. Afhankelijk waar er precies een vergunning voor wordt aangevraagd is er een mogelijkheid om hier een zienswijze over in te dienen of bezwaar te maken. Houdt de website van de gemeente in de gaten voor informatie over de inspraakmogelijkheden.

In het overzicht staat met een ☆ aangegeven wat je concreet kunt doen.

Fase: winnen

- Als er in de vorige fase gas is gevonden begint de winningfase. Ook hier zijn weer nieuwe vergunningen voor nodig en mogelijkheden voor belanghebbenden om het aan de rechter voor te leggen.
 - Het gasbedrijf doet een aanvraag voor een **winningsvergunning** bij de minister van Economische Zaken en Klimaat. De minister moet de vergunning beoordelen op basis van de Mijnbouwwet.
 - Als de aanvraag van de winningsvergunning gedaan wordt door een gasbedrijf wordt de aanvraag gepubliceerd in de Staatscourant en in het Publicatieblad van de Europese Unie (PbEU).
 - De minister is verplicht om **advies** te vragen bij verschillende deskundige organisaties om de opsporingsvergunning te kunnen beoordelen. Denk aan advies over aardbevingsgevaar of technische winningsinformatie.
- De meeste adviezen worden gepubliceerd op NLOG <http://bit.ly/EHBG-NLOG>
- In de documenten staat veel informatie die handig is in je protest tegen de gaswinning.
- De minister neemt **een besluit binnen 6 maanden**, met uitloop tot 12 maanden. Het besluit over de winningsvergunning wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

- ☆ Na het verlenen van de vergunning mogen belanghebbenden binnen 6 weken **bezwaar** maken bij de minister.
- ☆ Wijst de minister het bezwaar af dan kunnen belanghebbenden **in beroep** gaan bij de rechtbank en daarna **in hoger beroep** bij de Raad van State.
- Binnen 4 weken nadat de winningsvergunning is afgegeven moet het gasbedrijf een **5 jaren-winningsplan** indienen bij het Staatstoezicht op de Mijnen.
- De minister komt met het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan (**concept-winningsplan**).
- ☆ Na het bekendmaken van het concept-winningplan mogen belanghebbenden binnen 6 weken **bezwaar** maken bij de minister. Dat geldt ook als er een wijziging van een bestaan plan bekend wordt gemaakt.
- ☆ Belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend en het niet eens zijn met het uiteindelijke besluit, kunnen **in beroep** gaan bij de Raad van State.
- Ook in deze fase kan er weer een nieuwe **omgevingsvergunning** nodig zijn, bijvoorbeeld als er een weg en een boorterrein gewijzigd moet worden. Afhankelijk waar er precies een vergunning voor wordt aangevraagd is er een mogelijkheid om hier een zienswijze over in te dienen of bezwaar te maken. Houdt de website van de gemeente in de gaten voor informatie over de inspraakmogelijkheden.

Let op:

 het kan zijn dat de rijkscoördinatieregeling van toepassing is: www.rvo.nl/subsidies-regelingen/bureau-energieprojecten/rijkscoördinatieregeling

Dan lopen alle vergunningenprocedures die per fase nodig zijn synchroon. Dat wil zeggen dat de minister alle vergunningen coördineert. Het kan betekenen dat de minister tegen de wens in van de gemeente gaswinning toch toestaat.

Verdieping juridische mogelijkheden

Wil je je nog verder verdiepen in de juridische stappen die gezet kunnen worden?

Bekijk dan het document “Juridische mogelijkheden tegen gaswinning” op onze website. Dit document is gemaakt voor bestuurders en medewerkers van gemeenten, provincies en waterschappen, die te maken krijgen met (proef)boringen naar aardgas in hun gebied. Maar ook voor andere geïnteresseerden, zoals grondeigenaren, omwonenden, en maatschappelijke organisaties kan dit nuttige informatie zijn. Om het goed te kunnen begrijpen is enige kennis van het bestuursrecht wel nodig. Wij hebben op een rij gezet welke mogelijkheden lokale overheden hebben om gevaar en schade zoveel mogelijk te beperken, of zelfs de winning helemaal te voorkomen.

<http://bit.ly/EHBG-juridisch>

Wat te doen met een informatieavond?

Als er plannen zijn voor gaswinning in jouw gemeente komt er een informatieavond van het ministerie samen met de NAM, Vermillion of een ander mijnbouwbedrijf.

Hieronder geven we advies hoe je deze informatieavond kunt gebruiken voor het versterken van lokale weerstand tegen gaswinning.

Wat is het doel van de informatieavond voor de organisatoren?

Voor het ministerie en het mijnbouwbedrijf is het een verplichte tussenstap in het proces voor een vergunning. En een eerste poging om draagvlak te krijgen voor gaswinning en mensen gerust te stellen. Een informatieavond wordt daarom aangekondigd in de lokale media. Soms gaat dit buiten de gemeente en provincie om.

Wat gebeurt er op een informatieavond?

De tijd van een zaal vol boze omwonenden die naar een ambtenaar of gaswinner luisteren is voorbij. Tegenwoordig kun je gedurende een paar uur langskomen en in gesprek gaan met verschillende ambtenaren, medewerkers van toezichthouders, en het mijnbouwbedrijf. Op die manier ontstaan één op één gesprekken tussen omwonenden en de aanwezige experts. Het grote nadeel is dat omwonenden daardoor elkaar niet horen, niet weten welke vragen er nog meer gesteld kunnen worden en maar moeten vertrouwen dat het antwoord dat ze krijgen het juiste is.

4 dingen die je kunt doen rondom een informatieavond

1. Maak lokale tegenstand zichtbaar

Dat veel mensen gaswinning niet zien zitten is voor de media op deze informatieavond niet zichtbaar. Maak het zichtbaar door een ludieke actie voor de deur te organiseren. Roep mensen op om in plaats van verspreid over de avond op dat ene moment te komen. Verstuur een persbericht en stap actief af op journalisten die op de avond komen. Geef ze de kans om de tegenstand te vatten in een foto. Zorg dus zelf voor een actie die een mooi “plaatje” oplevert.

2. Stel en deel je vragen

Samen weet je meer dan één. Wissel vragen en informatie uit. Voor mensen die zich nog nooit in gaswinning verdiept hebben is het erg lastig om de juiste vragen te stellen. Of de moeilijke vragen waar het mijnbouwbedrijf liever geen antwoord op geeft. Stel zo veel mogelijk vragen op en deel ze uit aan de bezoekers van de avond. Moedig ze aan om antwoorden op papier te zetten en weer bij je in te leveren. Je zult merken dat antwoorden van de experts weer nieuwe vragen oproepen, niet overeen komen met eerdere informatie of tegenstrijdig zijn. Bekijk de bijlage met vragen ter inspiratie.

3. Verzamel zoveel mogelijk e-mail adressen

Neem een intekenlijst mee waar mensen hun naam en e-mail adres op kunnen invullen. Vraag mensen toestemming voor het gebruiken van hun gegevens en of je ze mag mailen of bellen om informatie te delen. Ga zorgvuldig om met de gegevens. Spam mensen niet, stuur geen mails in CC, maar gebruik de optie BCC (blinde kopie). Probeer mensen te betrekken bij de vervolgstappen. Want het houdt niet op bij de informatieavond. Organiseer je eigen (keukentafel)bijeenkomst bijvoorbeeld. Of trek samen op om een zienswijze in te dienen, of verdere juridische stappen te zetten. Of kom samen in protest of doe aan lobby bij lokale en landelijke overheden.

4. Schrijf een voorbeeld zienswijze of bezwaarschrift

Voor veel mensen is een zienswijze of bezwaarschrift schrijven een brug te ver. Ze denken er geen verstand van te hebben, of hebben geen tijd. Een ‘voorbeeld zienswijze’ schrijven en verspreiden is een effectief middel om zoveel mogelijk mensen toch mee te laten doen. Waarom is dat belangrijk? Veel zienswijzen of bezwaarschriften is ten eerste een signaal aan overheden dat er weinig draagvlak is voor de plannen. Een zienswijze is ook de noodzakelijke eerste stap naar een juridische procedure. Een zienswijze of bezwaar verplicht je tot niets, maar zonder mag je in een later stadium geen beroep instellen tegen het besluit. Nadat alle zienswijzen zijn ingediend, en o.a. gemeente en provincie een advies hebben gegeven neemt het ministerie een besluit waar bij het in theorie alle zienswijzen moet beantwoorden en meenemen in het besluit. En in sommige gevallen neemt de overheid suggesties en tips over uit zienswijzen. Vaak zullen de zienswijze afgewezen worden. Dan is je zienswijze/bezwaar het beginpunt voor een beroepsprocedure.

Voorbeelden van gezamenlijke zienswijze kun je vinden op de volgende websites:

www.stophetfracken.nl/zienswijzen

<http://bit.ly/EHBG-veranderfabriek>

Let op:

Elk gasveld is anders. Vraag advies aan een deskundige of een jurist voor het schrijven van een specifieke zienswijze.

Lobbyen is het uitoefenen van druk op politieke besluiten door invloed uit te oefenen op beleidsmakers bij bijvoorbeeld de gemeente.

Eén van de manieren om dat te doen is door met gemeenteraadsleden te spreken, of door in te spreken tijdens de raadsvergaderingen van de gemeente.

Op deze manier kun je kenbaar maken dat jij, of jouw actiegroep, het niet eens is met de gaswinning in de omgeving. Naast het tegenhouden van de gaswinning is het altijd goed om ook in te gaan op de alternatieven.

Geen gaswinning? Dat betekent dan ook minder gasgebruik. Zodat ook ergens anders het gas niet uit te grond hoeft. Vraag de gemeente bijvoorbeeld naar plannen om wijken te verduurzamen en van het gas af te halen. Als actiegroep kun je zelf ook met voorstellen komen of er zelf al mee aan de slag. Zo laat je zien dat je niet alleen tegen bent, maar ook meedenkt over oplossingen.

Lees meer over de beïnvloeding van de lokale politiek op de website van de Veranderfabriek
<http://bit.ly/EHBG-inspreken>

Zichtbaarheid in de media

We willen dat zoveel mogelijk mensen weten van het groeiend verzet tegen gaswinning. Daarom is het belangrijk om zichtbaar te zijn.

Door goede zichtbaarheid kunnen we veel mensen informeren, in actie brengen en in het beste geval: de politiek onder druk zetten. Als de media veel praten over ons onderwerp, is de kans groter dat het op de (lokale) politieke agenda komt en er wat mee gedaan wordt. Media zijn dus belangrijk om je boodschap te kunnen verspreiden. Ook kun je de media gebruiken om jouw bijeenkomsten en acties te promoten.

Regionale media

Lokale en regionale kranten, radio en TV worden over het algemeen goed gelezen, beluisterd en bekeken. Ze hebben bovendien een groot online bereik. Deze media helpen dus enorm om aandacht te krijgen. Zorg ervoor dat je goed weet welke regionale media er zijn in jouw gemeente, wie op de redactie een goed contactpersoon is en wanneer de deadlines zijn (zoals voor het verschijnen van de krant of de deadline van een nieuwsuitzending). Je kunt regionale media benaderen als je een verhaal hebt, bijvoorbeeld door een persbericht te sturen en/of te bellen.

Landelijke media

Word je benaderd door landelijke media of wil je zelf landelijke media benaderen? Neem dan altijd eerst contact met ons op. Team Energie: energie@milieudefensie.nl of 020-5507300.

Social media

Voor zichtbaarheid kan het ook heel krachtig zijn om social media te gebruiken. Via Twitter kun je heel goed journalisten, politici en mede-standers bereiken. Via Facebook kun je bijvoorbeeld je eigen groep starten om makkelijk contact te houden met mensen in je omgeving.

Kijk voor tips op de website van de Veranderfabiek
<http://bit.ly/EHBG-Social>

Hoe vergroot je de kans op succes met actievoeren?

Gaswinning tegenhouden met alleen juridische procedures is niet genoeg. Maatschappelijke druk is heel belangrijk.

Dat doe je door je boodschap te communiceren via media en mensen om je heen te verzamelen. Daarnaast zul je ook actie moeten ondernemen. Dit kan variëren van iets kleins als een petitie opstellen tot iets groots als landelijke bijeenkomsten organiseren, of zelfs een protestactie opzetten.

<http://bit.ly/EHBG-Actievoeren>

Eerste hulp bij gaswinning

Milieudefensie
Friends of the Earth Netherlands
Postbus 19199, 1000 GD Amsterdam
service@milieudefensie.nl
www.milieudefensie.nl

© Milieudefensie, juli 2018

Vragen voor het gasbedrijf

De putten zijn eerder gebruikt. Waarom nu weer hun gebruik verlengen? Er is toch al veel uitgehaald?

Hoeveel % van welke soort gas zit er nog in?

Waarom weer meer gaswinning in een gemeente die zich, net als omringende gemeenten, uitspreekt tegen nieuwe gaswinning en waar burgers ook helemaal niet op zitten te wachten?

Welke chemicaliën gaan gebruikt worden bij de gaswinning?

Kunt u garanderen dat deze chemicaliën niet in het grondwater komen?

Hoeveel centimeter bodemdaling is ontstaan door de eerdere gaswinning vanuit deze putten?

Betekent extra gaswinning extra bodemdaling?

Kunt u garanderen dat er geen aardbevingen komen?

Gaat uw voor schade een financiële voorziening aanleggen, zo ja, hoeveel?

Gaat u een O-meting uitvoeren aan omliggende gebouwen, zo ja, wanneer?

Als ik schade heb aan mijn huis, waar meld ik dat?

Gaswinning leidt tot radio-actief vervuild afvalwater.
Wat gebeurt er met het giftige afvalwater uit de gaswinning?

Hoeveel kuub gas wilt u gaan winnen, per put?

Per wanneer bent u van plan de putten te sluiten?

Wat gebeurt er met de putten na sluiting?

Wat gebeurt er met het gas dat hier wordt gewonnen, wordt het gebruikt in NL of geëxporteerd?

Is deze winning bedoeld als een van de maatregelen om de verminderde gaswinning in Groningen te compenseren?

Zijn de oude locaties vervuild?

Wordt er in de toekomst fracking toegepast?

Wordt er afgefakkeld?

Hoeveel verkeer veroorzaakt de werkzaamheden?

Heeft uw bedrijf plannen om over te stappen op duurzame energie?

Welke vergunningen heeft uw bedrijf nodig om dit te mogen doen?

Moet de gemeente een omgevingsvergunning afgeven?

Veroorzaken de installaties geluidsoverlast?

Hebben de werkzaamheden invloed op flora en fauna?

Toerisme, landbouw en natuur kunnen schade oplopen door gaswinning,
gaat uw bedrijf de kosten die dit met zich mee brengt vergoeden?

Heeft uw bedrijf de gemeente geld beloofd?

Vragen voor SODM & voor ministerie

Het is steeds duidelijker dat de kosten en risico's van gaswinning niet meer opwegen tegen wat het oplevert. Tegelijkertijd hebben we klimaatdoelstellingen afgesproken en willen we van fossiele energie naar duurzame alternatieven. Dit staat haaks op extra gaswinning uit deze putten. Waarom werkt u daar aan mee in een gemeente die zich, net als omringende gemeenten, uitspreekt tegen nieuwe gaswinning en waar burgers ook helemaal niet op zitten te wachten?

We hebben nu al jaren lang gezien dat de gevolgen van gaswinning vaak nadeliger uitpakken dan voorzien. U heeft als overheid een verplichting naar bewoners nu en in de toekomst. Zijn de gevolgen van gaswinning in de hand te houden?

Vermilion is al meerdere keren op de vingers getikt, omdat het zich niet hield aan procedures en voorschriften. Hoe gaat u garanderen dat dit hier niet gebeurt?

Hoeveel aardgas mag het gasbedrijf winnen en hoe gaat het ministerie controleren dat er niet meer gewonnen wordt?

Hoe vaak gaan er ambtenaren ter plaatse controleren of Vermilion zich aan de voorschriften houdt?

Hoe wordt bodemdaling, bodemvervuiling en de kwaliteit van het grondwater gemonitord?

Is het mogelijk de vergunning van Vermilion weer in te trekken als het toch mis gaat?

Wat gaat het ministerie doen met het negatieve advies van gemeente en provincie?
